

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарт

«Ақмола облысы білім басқармасының Бұланды ауданындағы білім бөлімінің Журавлевка ауылының орта мектебі» КММ

1. Осы сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарт «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес туралы» Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 18 қарашадағы № 410-V ҚРЗ Заңының 10-бабын орындау мақсатында әзірленді және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы тыйым салулар, шектеулер мен рұқсаттар жүйесі болып табылады. «Ақмола облысы білім басқармасының Бұланды ауданындағы білім бөлімінің Журавлевка ауылы орта мектебі» КММ (бұдан әрі – педагогтар мен мектеп ұжымы) мемлекеттік мекемесінің (мемлекеттік ұйымының) қызмет бағыттары:
2. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттың мақсаты білім беру ұйымындағы сыбайлас жемқорлық көріністерінің алдын алу, құқықтық сауаттылықты арттыру және сыбайлас жемқорлық көріністеріне мүлдем төзбеушілік болып табылады.
3. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттың міндеттері:
  - мұғалімдер мен мектеп қызметкерлерінің өз құқықтары мен міндеттерін жүзеге асырудағы сыбайлас жемқорлыққа қарсы тұрақты мінез-құлқын және жауапкершілігін қалыптастыру;
  - сыбайлас жемқорлық көріністерін уақтылы анықтау және олардың жағымсыз салдарларының алдын алу;
  - білім беру ұйымының тиімділігін арттыру.
4. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандартты қолдану және енгізу:
  - Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарт білім беру ұйымының өз функцияларын жүзеге асыру және жеке және заңды тұлғалардың құқықтары мен заңды мүдделерін іске асыру жөніндегі қызметінде қолданылады.
  - Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарт білім беру ұйымының барлық мұғалімдері мен қызметкерлері үшін міндетті болып табылады.
  - Педагогтар мен білім беру ұйымының қызметкерлері сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттың қолданылуы мен орындалуына дербес жауапты болады.
5. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарт "Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 10-бабының 2-тармағына сәйкес өзгертілді.
6. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарт қызмет саласына қарай педагогтар мен білім беру ұйымы қызметкерлерінің белгіленген ережелерді мүлтіксіз сақтауға және сыбайлас жемқорлық көріністерінің алдын алуға бағытталған іс-әрекеттері мен шешімдерін айқындайды.
7. Қоғаммен байланыс саласындағы сыбайлас жемқорлық көріністері кезінде білім беру ұйымы педагогтары мен қызметкерлерінің іс-әрекеттері:
  - Мұғалімде немесе ұйым қызметкерінде сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық туралы ақпарат болса, ол мұндай құқық бұзушылықтың алдын алу және тоқтату үшін қажетті шараларды қабылдауға, оның ішінде жоғары тұрған басшыға, өзі жұмыс істейтін білім беру ұйымының басшылығына жазбаша түрде дереу хабарлау; уәкілетті мемлекеттік органдар;
  - өзіне белгілі болған сыбайлас жемқорлық жағдайлары, қызметтік этика нормаларын бұзу және мемлекеттік ұйымның беделін түсіретін тәртіптік теріс

қылық туралы, кез келген адамдардың оларға құқық бұзушылық жасау мақсатында жүгіну фактілері туралы тікелей басшының назарына дереу жеткізу. пайда болған мүдделер қақтығысы немесе оның туындау мүмкіндігі туралы, қызметтік міндеттерін орындауға жеке мүдделері туралы сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға және сыйлықтар алуға итермелеу.

8. Педагогтар мен білім беру ұйымы қызметкерлерінің сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандартты сақтауын бақылауды Әдеп жөніндегі уәкіл жүзеге асырады. Білім беру ұйымының педагогтары мен қызметкерлері сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандартты сақтамаған жағдайда, білім беру ұйымының басшысы бұл туралы әдеп жөніндегі уәкілге (білім бөлімінің басшысына) хабарлайды.

9. Қоғамдық қатынастар саласының атауы: есеп және экономика секторы;

9.1. Тыйым салулар, шектеулер мен рұқсаттар:

- қаржылық қызметтің бухгалтерлік есебін жүргізу, білім беру ұйымының материалдық, еңбек және қаржы ресурстарының үнемді және ұтымды пайдаланылуын бақылау;
- қаржыландыру жоспары шегінде банктік, кассалық операциялар мен есеп айырысулардың есебін жүргізу;
- келіп түскен негізгі құралдардың, олардың қозғалысының есебін жүргізуге;
- қызметтерді жеткізушілермен төлемдерді салыстыру жұмыстарын жүргізу;
- білім беру ұйымының басшысымен бірге банктік құжаттарға және тауарлық-материалдық құндылықтарды және қолма-қол ақшаны қабылдау және беру үшін негіз болатын құжаттарға, сондай-ақ қаржылық міндеттемелерге қол қояды;
- белгіленген мерзімдерде шоғырландырылған қаржылық есептілікті (бюджеттік есеп, қаржылық есептілік және т.б.) жасау және тиісті органдарға ұсыну.
- білім беру ұйымының қаржылық қызметіне экономикалық талдау жүргізу; қаражаттардың резервтерін анықтау мақсатында бухгалтерлік есеп пен есеп беру деректері бойынша;
- штаттық, қаржылық және кассалық тәртіптің мүлтіксіз сақталуын, қаржыландыру жоспарларының орындалуын, есеп құжаттарының сақталуын, ресімделуін және белгіленген тәртіпте мұрағатқа тапсырылуын қамтамасыз етуге;
- заңнамада белгіленген тәртіппен мемлекеттік қажеттіліктер үшін тауарларды (жұмыстарды, көрсетілетін қызметтерді) конкурс тәсілімен (сатып алу рәсімдерінің өзге де түрлері) сатып алуды ұйымдастыру жөніндегі жұмысты бақылауды жүзеге асыру;
- келіп түскен негізгі құралдар мен тауарлық-материалдық құндылықтардың есебін жүргізу, сондай-ақ олардың қозғалысына байланысты операцияларды бухгалтерлік есепте уақтылы көрсету. Амортизациялық аударымдарды есептеу.
- бухгалтерлік есепті заңнамада белгіленген тәртіппен жүзеге асыруға;
- материалдық құндылықтарға түгендеу жүргізу және тиісті құжаттаманы жүргізу.
- осы міндетті орындамағаны үшін тәртіптік жауапкершілікке тартылатын, өзіне белгілі болған сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар туралы істерді білім беру ұйымының басшысына, білім бөлімінің басшысына немесе құқық қорғау органдарының назарына жеткізу;
- ішкі еңбек тәртібі ережелерін сақтауға.

10. Педагог және білім беру ұйымының қызметкері:

- мемлекеттің мүдделеріне нұқсан келтіретін, мемлекеттік органдардың жұмыс істеуіне кедергі келтіретін немесе тиімділігін төмендететін әрекеттерге қарсы тұруға;
- жеке және заңды тұлғалардың құқықтарын, бостандықтары мен заңды мүдделерін сақтауды және қорғауды қамтамасыз ету, жеке және заңды тұлғалардың өтініштерін заңда белгіленген тәртіппен және мерзімде қарау, олар бойынша қажетті шаралар қабылдау. ;
- жекелеген міндеттердің орындалуын реттейтін нормативтік құқықтық актілерде алшақтық анықталған жағдайда бұл туралы уәкілетті органға жазбаша нысанда дереу хабарлауға;
- жеке және заңды тұлғалардың құқықтары мен заңды мүдделерін қозғайтын шешімдер қабылдаудың ашықтығын қамтамасыз ету;
- Қазақстан Республикасының заңдарында белгіленген шектеулер мен тыйымдарды сақтауға;
- өз құзыреті шегінде басқарушылық және өзге де шешімдерді дайындау және қабылдау кезінде:
- мүдделер қақтығысын болдырмауға, олар туындаған жағдайда заңнамаға сәйкес оларды жоюға шаралар қабылдауға;
- өздеріне берілген құқықтар шегінде және қызметтік міндеттеріне сәйкес өкілеттіктерді жүзеге асыруға;

11. Білім беру ұйымының педагогы мен қызметкері сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттың әсерінен аумақта жеке және заңды тұлғалардың құқықтары мен заңды мүдделерін жүзеге асыру кезінде:

- заңдылық қағидатын, Қазақстан Республикасы Конституциясының, заңдарының және өзге де нормативтік құқықтық актілерінің талаптарын басшылыққа алуға, сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманы қатаң сақтауға;
- мүдделер қақтығысының кез келген мүмкіндігін болдырмау үшін шаралар қабылдауға;
- жеке және заңды тұлғалардың өз құқықтары мен заңды мүдделерін жүзеге асыруына кедергі келтіретін әрекеттерге (әрекетсіздікке) жол бермеуге;
- жеке мүліктік және мүліктік емес игіліктер алу үшін өздерінің лауазымдық өкілеттіктерін және соған байланысты мүмкіндіктерін пайдаланбау;
- жоғары кәсіби жұмысқа бар күш-жігерін салу, қойылған міндеттерді шешудің оңтайлы, үнемді және басқа да сауатты жолдарын қолдану;
- қызметтік міндеттерін тиімді атқару үшін өзінің кәсіби деңгейі мен біліктілігін үнемі жетілдіріп отыру;
- жеке және заңды тұлғалардың өтініштерін қарау кезінде қызмет бабын асыра пайдалануға, негізсіз бюрократия мен сөзбұйдаға салуға, сондай-ақ дөрекілік пен бейтараптық көріністеріне жол бермеуге;
- жеке және заңды тұлғалардың құқықтарын, бостандықтары мен заңды мүдделерін сақтауды және қорғауды қамтамасыз ету;
- қолдау көрсету және әріптестерінен жоғары құқықтық және сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қолдауды талап ету.

12. Білім беру ұйымының педагогтары мен қызметкерлері өз құзыреті шегінде басқарушылық және өзге де шешімдерді дайындау және қабылдау кезінде:

- Қазақстан Республикасының заңнамасын сақтауға;
- кәсіби (қызметтік) этиканы сақтауға;

- білім беру ұйымының басшысына, білім бөлімінің басшысына, уәкілетті мемлекеттік органдарға оны басқа адамдардың сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға итермелеу жағдайлары туралы дереу жазбаша хабарлауға.
- еңбек тәртібін қатаң сақтауға, берілген өкілеттіктерге тиімді билік етуге; қызметтік міндеттерін адал, бейтарап және тиімді орындауға, жұмыс уақытын ұтымды пайдалануға;
- қызметтік міндеттерін атқару кезінде жеке және заңды тұлғаларға артықшылық бермеуге, олардың ықпалынан тәуелсіз болуға;
- әріптестерімен және басшымен қарым-қатынастың белгіленген тәртібін бұзатын, олардың бейтарап ресми шешім қабылдауына әсер етуі мүмкін өтініштермен байланысудан аулақ болуға.

13. Өмір сүру сферасының ерекшеліктеріне байланысты туындайтын басқа да қатынастар кезінде:

- әріптестеріне және азаматтарға қатысты негізсіз айыптауларға, дөрекілік, адамдық қадір-қасиетті қорлау, әдепсіздік, дұрыс емес мінез-құлық фактілеріне жол бермеуге;
- міндеттерді орындау барысында тек объективті және сенімді ақпаратты басшылыққа алу;
- мемлекеттік мүліктің сақталуын қамтамасыз етуге, мүлікті ұтымды, тиімді және тек қызметтік мақсатта пайдалануға;
- ұжымда іскерлік байланыстар мен сындарлы ынтымақтастықты орнатуға және нығайтуға ықпал ету;
- заңда тәртіптік, әкімшілік жауапкершілік көзделген теріс қылық және басқа да құқық бұзушылықтар жасауға жол бермеуге;
- іскерлік этикет пен қызметтік мінез-құлық ережелерін сақтауға;
- тексеру іс-шараларын жүргізу кезінде мемлекеттік бақылау және қадағалау туралы жалпы ережелерді қатаң сақтауға міндетті.
- білім беру ұйымының басшысына, білім бөлімінің басшысына немесе сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі уәкілетті органға өздеріне белгілі болған сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық жағдайлары туралы дереу хабарлауға міндетті.

14. Білім беру ұйымының осы сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандартын сақтамаған жағдайда білім беру ұйымының педагогтары мен қызметкерлері жазасы тәртіптік жауапкершілікті көздейтін дербес жауапкершілікте болады.